

Bauhaus

Bauhaus je bila državna škola za arhitekturu i primenjene umetnosti, koju je 1919. godine u Vajmaru u Nemačkoj osnovao arhitekta Valter Gropijus (1883-1970). Glavni cilj bio je spajanje umetnosti, zanata i industrijske proizvodnje.

Nastao je ujedinjenjem dve škole – Akademije umetnosti i Škole umetničkih zanata. Kao rezultat grupnog rada i klime velikog entuzijazma, nastaju predmeti od kojih je potekao moderni industrijski dizajn.

Bauhaus

Razlog osnivanja škole bila je ideja o stvaranju udruženja zanatlija-umetnika pod upravom umetnika-predavača, u cilju zajedničkog istraživanja profesora i studenata u primeni novih tehnika, materijala i oblika u arhitekturi, proizvodnji nameštaja i upotrebnih predmeta.

Bauhaus

VALTER GROPIJUS
Fabrika Fagus 1911.
Alfeld na Lajni,
sa Adolfom Majerom

Prvi put staklena opna (zid zavesa i to ispred stubova) razrada Berensove sintakse (Fabrika turbina AEG), ali otvorenija estetika; uglovi i ovde učvršćuju kompoziciju, ali sada su od stakla; vizuelno je podržana podela na nosive i nošene delove (materijal - "nošeno" je uvek staklo, i drugo, staklene površine su blago prepuštene u polje, ispred ravnih nosivih stubaca, pa se stiče utisak lebdenja - polistrukturalnost); kompleks obuhvata 6 zgrada; sve je strogo ortogonalno organizovano (stubovi od opeke, ostalo - od betona (tavanica), čelični nosači, staklene opne)

Drvorez Lionela Feininger sa naslovne stranice Gropiusovog osnivačkog manifesta Bauhauusa 1919. godine prikazuje katedralu okruženu trijumviratom koji simbolizuje tri umetnosti: slikarstvo, skulpturu i arhitekturu. Na Bauhausu, katedrala sada predstavlja totalnu umetnost, gde se arhitektura, zanat i umetnost kombinuju u idealnoj jedinici.

Bauhaus

I FAZA 1919-1923, VAJMAR EKSPRESIONISTIČKA FAZA

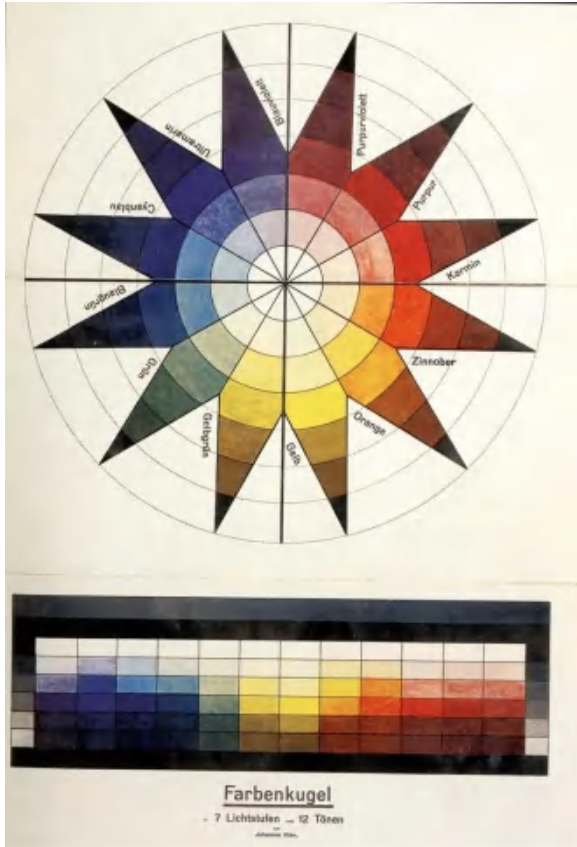
"Krajnji cilj svih umetnosti je građevina! ... Arhitekta, vajari, slikari - svi se moramo vratiti u zanatstvo! ... Ne postoji suštinska razlika između umetnika i zanatlije. Umetnik je uzvišeni zanatlija. Dakle, hajde da stvorimo novi ceh zanatlija, bez pretenzija i klasnih razlika koja je nastojala da podigne barijeru prezira između zanatlija i umetnika! Hajde da se založimo, zamislimo i kreiramo novu zgradu budućnosti koja će ujediniti svaku disciplinu, arhitekturu i skulpturu i slikarstvo, a koja će jednog dana uzdići od milion ruku zanatlija kao jasan simbol novog verovanja koje će doći. "

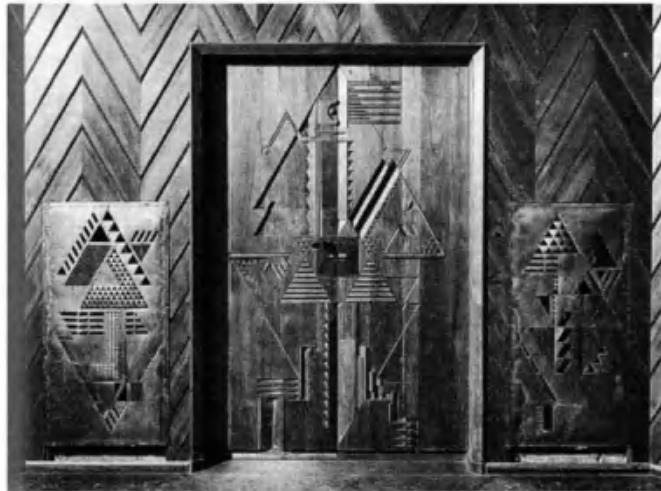
Bauhaus

PRIPREMNI KURSEVI

Najvažniji je bio pripremni kurs koji je osmislio švajcarski slikar Johannes Itten, a kasnije su ga razvili Mađar Laslo Moholy-Nagy i Nemač Jozef Albers. Tek nakon njega je student primljen na profesionalne studije u radionicama.

Itten, pristalica pseudo - religioznog "istočnjačkog" kulta, nastoji da primenom različitih obrazovnih sistema tokom pripremnog perioda studente osposobi za oslobađanje individualne kreativnosti i ocenjivanje vlastitih sposobnosti; smatrao je da je za kreativnost veoma važno fizičko i duhovno zdravlje; cilj je bio usmeravanje ka unutra.

Bauhaus

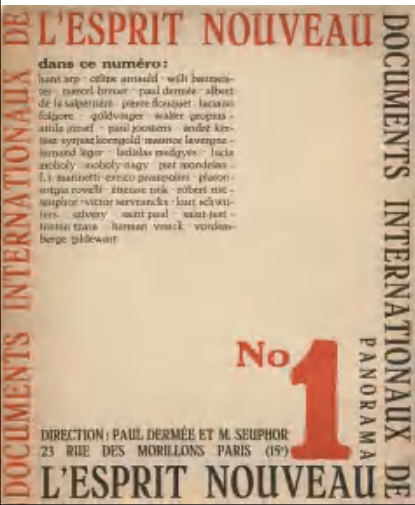
**I FAZA 1919-1923.
EKSPRESIONISTIČKA FAZA**

Walter Gropius i Adolf Meyer:
Sommerfeld house, Berlin,
1920/21.

Bauhaus

- 1921-22. eskalira kriza u Bauhaus-u; dolazi Vasilij Kandinski (učí studente analitičkom crtanju, odnosu boja i oblika) na inicijativu Itena; on je pristalica emotivno - mističnog pristupa umetnosti;
- Na drugoj strani, u Bauhaus stiže Teo van Duzburg na poziv Gropijusa; on zastupa racionalističku i antiindividualističku De Stijl estetiku; van Duizburg se žestoko obrušava na ekspresionistički duh prisutan u Bauhaus-u, ubrzo napada čak i Gropijusa i jedan od temelja Bauhaus-a - zanatstvo, pozivajući na savremena sredstva
- Snažan je i uticaj El Lisickog (koji boravi tad u Nemačkoj spremajući rusku izložbu) - suprematističke forme, nova tipografija, inženjerska "objektivnost"; naročito uticaj konstruktivizma snaži posle izložbe 1922. godine
- Jedan od najvažnijih uticaja na promenu klime u Bauhaus-u potiče od Le Korbizjea i časopisa "L'Esprit Nouveau", jer postaje očigledna superiornost koncepta "mašine za stanovanje" nad konceptom "katedrale budućnosti" - novo vreme traži "objektivne predmete koji služe specifičnoj svrsi".

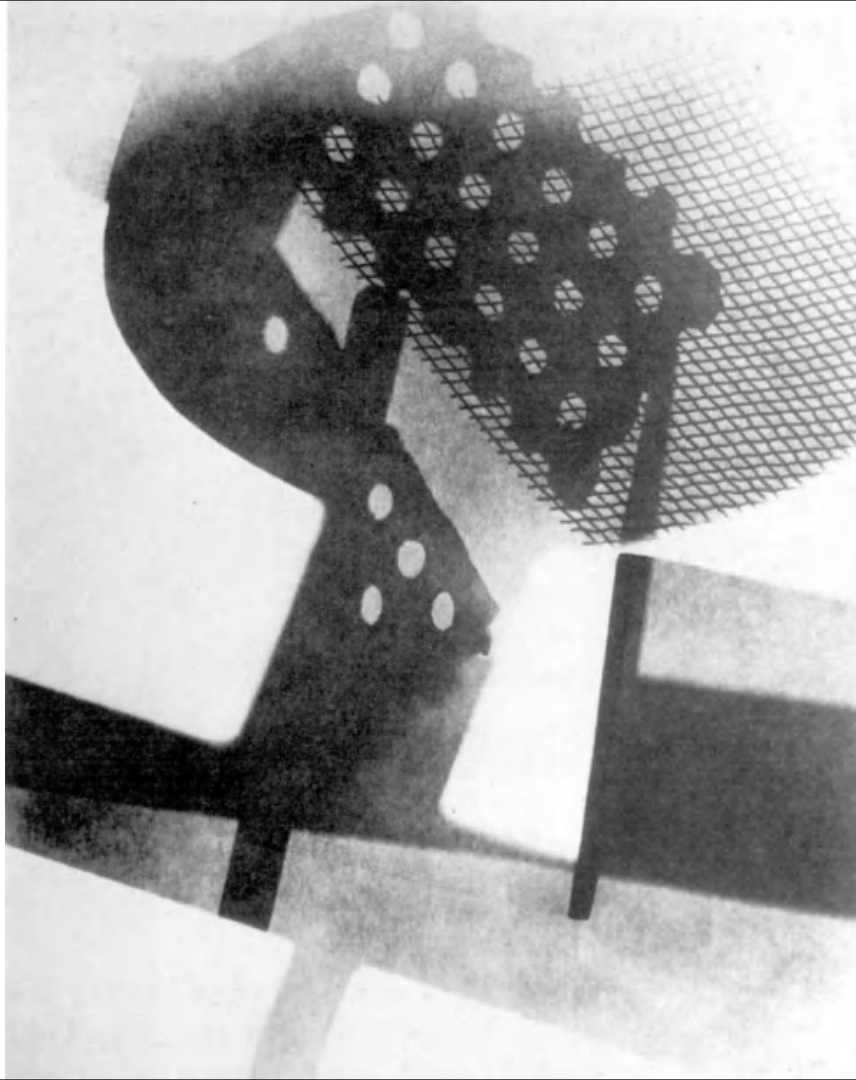

Bauhaus

II FAZA 1923-1926, VAJMAR UMETNOST I TEHNOLOGIJA, NOVO JEDINSTVO

Gropijus menja izvornu zanatsku organizaciju programa; 1923. povodom izložbe Bauhaus-a u Vajmaru, on objavljuje tekst "Ideja i ostvarenje Državnog Bauhaus-a u Vajmaru", u kom obrazlaže da je svrha zanatskog školovanja, ustvari obuka za dizajn masovne proizvodnje; on proklamuje "novo jedinstvo umetnosti i tehnologije", tražeći podršku industrijskih preduzeća.

Bauhaus

Pripremni kurs Laslo Moholj- Nađa i Jozefa Albersa

Mesto Itena zauzima mađarski umetnik Laslo Moholj-Nađ (na poziv Gropijusa, da vodi pripremni tečaj i radionicu metala i organizaciju prostora), pristalica konstruktivizma i suprematizma (kao i još jedan profesor Albers - korišćenje materijala); pod njegovim vođstvom, u školi jača konstruktivistički elementarizam; on se u to vreme nadopunjava De Stijl-ovskom estetikom i postkubističkom estetikom Šlemera; to je vreme kada se uvodi i san-serifna tipografija Bajera i Šmita

Die psychologische Wirkung von Farben ist ein wichtiger Teil der Gestaltung. Die Wirkung von Farben ist ein wichtiger Teil der Gestaltung. Die Wirkung von Farben ist ein wichtiger Teil der Gestaltung.

Die Wirkung von Farben ist ein wichtiger Teil der Gestaltung. Die Wirkung von Farben ist ein wichtiger Teil der Gestaltung. Die Wirkung von Farben ist ein wichtiger Teil der Gestaltung.

Bauhaus

KURSEVI

Paralelno sa pripremnim kursom Vasilij Kandinski vodio je kurs "Analičko crtanje". U drugom semestru Kandinski vodi kurs "Osnovni umetnički dizajn" i besplatne kurseve slikanja. Kurs Pola Klea "Osnovna teorija dizajna" zamišljen je kao dodatak za osnovni kurs kao istraživanje formalnih metoda.

„Crtanje života“ je oduvek bio deo školskog programa Bauhauasa. Taj kurs su redom preuzimali Feininger, Iten, Kle, Šlemer, Kur i na kraju Jost Šmit. Oskar Šlemer je 1926/27. proširio kurs na generalnu teoriju proporcija ljudskog tela.

Bauhaus

RADIONICE

Radionice su bile podeljene na:
radionicu za obradu metala,
radionicu za tkanje,
keramičarsku radionicu,
radionicu za nameštaj,
tipografsku radionicu
radionicu za bojenje zidova.

Bauhaus

Radionicu za proizvodnju nameštaja u početku je vodio Iten, a od 1921. Gropius u ovoj radionici rukovodi osmišljavanjem forme za mobilijar za objekte koje realizuje, 1925. se Marsel Brojer (Marcel Breuer) sam postavlja za rukovodioca. Na izložbi Bauhauusa 1923. prvi put je prikazan nameštaj kao otelotvorenje Gropiusove teze po kojoj svaki objekat treba da ispunjava praktičnu funkciju, da bude dugotrajan, jeftin, lep, kao i odgovarajući prototip za industrijsku proizvodnju. Iz ove radionice su izašli komadi koji su postali remek dela.

Wassily stolica Marsela Brojera iz 1925.

Bauhaus

Radionica za obradu metala

Bavila se problematikom proizvodnje metalnih delova za opremu u domaćinstvima kroz formu zajedno za zahtevanim praktičnim znanjem metalnih materijala i mogućnostima njihove obrade. Kasnije se ova radionica bavila najviše elementima za osvetljavanje koje su prihvatile nekoliko fabrika za proizvodnju i tako je ona postala jedna od najuspešnijih.

Marianne Brandt
Čajnik, 1924.

Bauhaus

Radionica za obradu metala

Marianne Brandt
Luster, 1924.

ARCHITEKTUR

LICHTBILDER

VORTRAG

PROFESSOR HANS

POELZIG

BERLIN

FREITAG

26.

FEBRUAR

ABDS. 8H IN DER AULA DES

FRIEDRICH - GYMNASIUM

KARTEN VORVERKAUF BEI:

ALLNER ● OLBERG ● RAUCH

DER KREIS
DER FREUNDE
DES BAUHAUSES

Bauhaus

Radionica za tipografiju

nije bila u centru pažnje od samog početka, ali kada Moholj-Nađ predstavlja ideje “nove tipografije” 1923. stvari se radikalno menjaju. Ova radionica nije samo osmislila nove tipove slova koji su pratili princip za jasno prenošenje poruke već je donela revoluciju u grafičkom dizajnu i podarila svetu grafička rešenja za publikacije koja i danas zadivljuju upotrebom boja, fotografije i teksta. Herbert Bayer (Herbert Bayer) jedan od ljudi koji su u školi bili zaduženi za ovu radionicu kasnije je postao jedan od najuticajnijih grafičkih dizajnera XX veka.

Bauhaus

Arhitektura je ipak bila najznačajnija na Bauhausu, iako nije postojao arhitektonski odsek. “Krajnji cilj svih vizuelnih umetnosti jeste dovršena građevina!” piše Valter Gropius manifestu Bauhausa 1919. To je značilo da su studenti od starta učestvovali u projektovanju građevina. Tokom perioda dok Gropius bio direktor rad je vršen u njegovom birou pošto je odloženo osnivanje arhitektonskog odseka.

Bauhaus

III FAZA 1926-1928.

DESAU: INSTITUT ZA DIZAJN

1926. Škola se selu u Dessau.
Izgradnja nove zgrade škole

Bauhaus

Zgrada Bauhauasa u Desau (1926.)

Najznačajnije delo škole i ideje pokreta, a po mnogima i jedno od najznačajnijih dela savremene arhitekture. Valter Gropius je imao tu sreću da projektuje zgradu po svojim potrebama i da joj da adekvatan arhitektonski oblik. Zgrada je završena 1926. i sastoji se iz tri krila, međusobno povezana traktom koji se kao most izdiže iznad glavnog prolaza i prilaznog puta; tu se nalazi kabinet direktora. Zgrada ima školske učionice, ateljee za radinice i internat, a sve je to povezano u jednu ritmičku celinu.

Bauhaus

Nastavljajući sistem staklenih fasada koje je Gropius koristio za zgradu fabrike Fagus (koja je takođe jedan od njegovih kapitalnih objekata) zgrada ateljea je oblikovana po sistemu zid-zavese, i tako je dobijen kontinuitet prostora, do tada nikada viđen na jednoj školskoj zgradi.

Bauhaus

Preplitanje enteriera i spoljnog prostora postignuto je korišćenjem staklene zavesе navučene oko uglova zgrade. (14) Ilja Erenburg je šezdesetih napisao: “Bio sam u Desauu, gde se nalazi Bauhaus-škola moderne umetnosti. Zgrada od stakla. Pronađen je stil nove ere: kult čistog razuma.”

Bauhaus

**Direktorova kuća u Bauhausu
Desau, 1925.-26.**

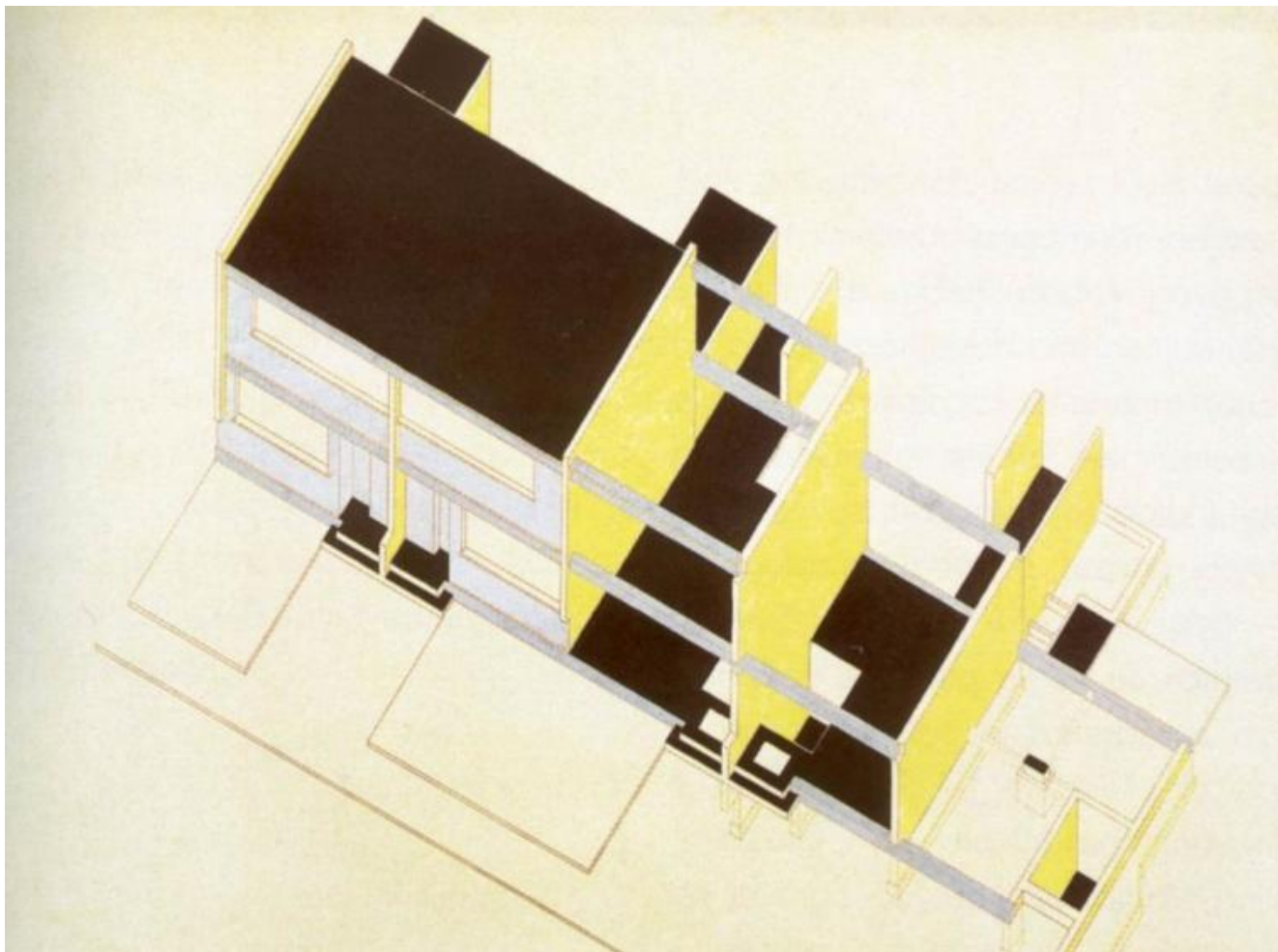
Bauhaus

**Kuće za predavača Bauhaus-a,
Dessau, 1925.-26.**

Sagrađene su od betonskih blokova; niz kubičnih formi; "sačasta" unutrašnja podela - izraz interesovanja Gropijusa za standardizaciju

Bauhaus

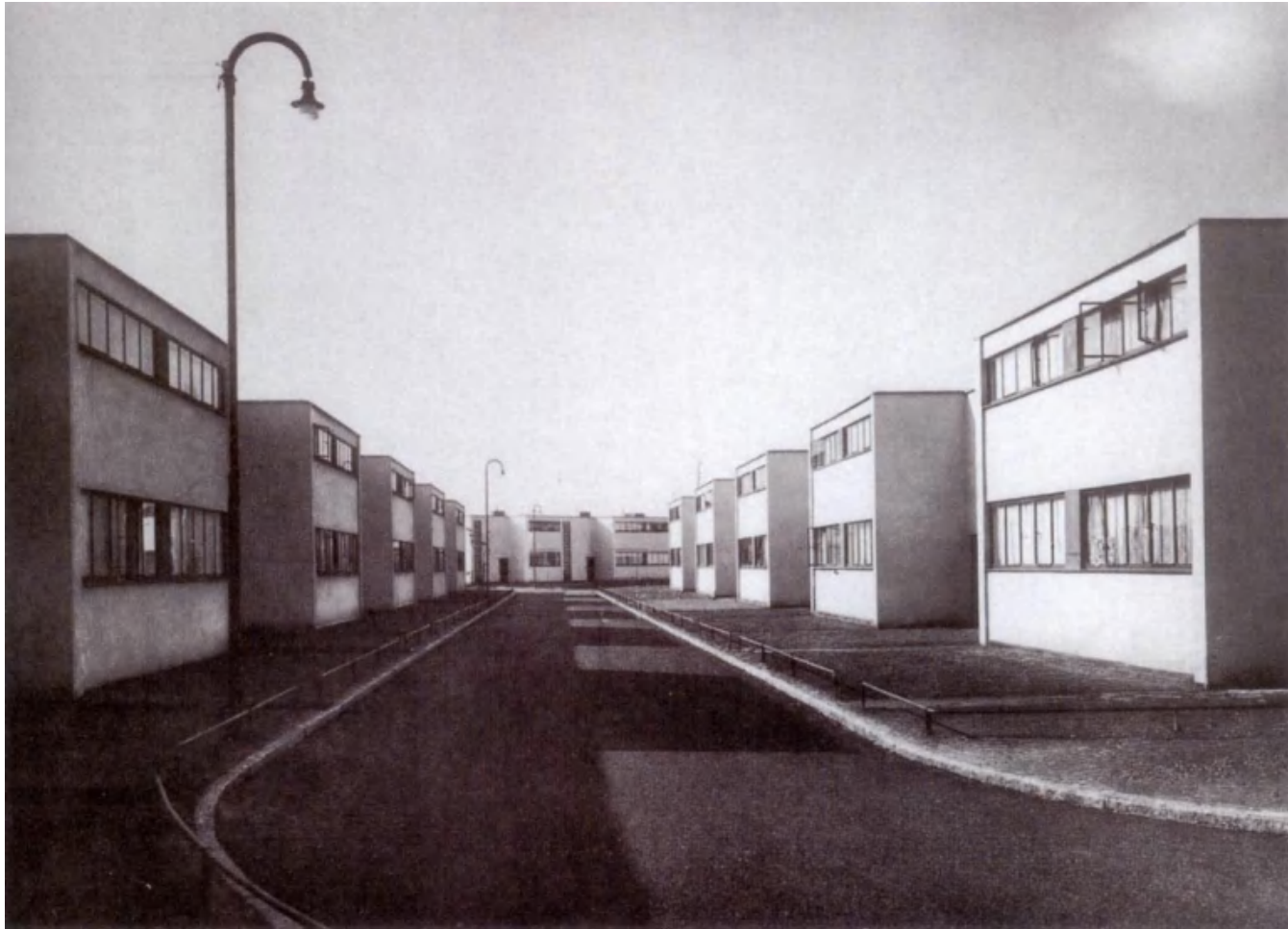

Bauhaus

Naselje Terten, Dessau, 1928.

Izraz "objektivizma"; Gropijus istražuje mogućnosti masovne prefabrikovane gradnje, kako u dizajnu same prefabrikacije, tako i u pogledu mehanizovane gradnje (formalna linearna kompozicija, pogodna za montažu pomoću teškog transporta); ove teme Gropijus razrađuje sve do 1931. na svojim projektima stambenih zgrada; nakon ostavke na Bauhaus-u 1927. Gropijus se sve više bavi problematikom stanova i zalaže za poboljšanje stambenog standarda i pretvaranje stambenog bloka u besklasni sistem zajedničkog stanovanja

Bauhaus

Naselje Terten, Desau, 1928.

Bauhaus

IV FAZA 1928-1930.

Hannes Meyer: „Komunistički Bauhaus“

Tokom Majerovog vođenja škole Bauhaus se okrenuo tehnologiji i socijalnim problemima, i počeo da ih tretira podjednako važne kao i dizajn. On se trudio da sistematizuje nivoe saznanja u tehnologiji i raumevanja socijalnih problema i odnosa i sve to integriše u svaku radionicu u školi. Radionice više nisu bile bazirane samo na teoriji forme i boja, nego i na pitanjima preduzetništva, ekonomije i društva. Nova radionica za enterijer je obuhvatila nameštaj, metal i zidno slikarstvo.

Bauhaus

“Studiranje zgrada” između 1927. i 1930. vodio je Hanes Mejer na osnovu tri principa:

arhitektura se mora zasnivati na nauci,
optimizacija potreba ima prednost nad umetničkim pobudama i
arhitektonski kursevi moraju biti zasnovani na arhitektonskoj praksi.

Mejer je imao apsolutno funkcionalistički princip. Kao radikalni funkcionalista, on nije imao previše razumevanja za estetske programe, te je oterao Herberta Bayera, Marcela Breuera i neke druge nastavnike iz škole.

SIEDLUNG AM WEISSENHOF

1. J. FRANK, WIEN
2. J. J. P. OUD, ROTTERDAM
3. M. STAM, ROTTERDAM
4. LE CORBUSIER, GENÈVE-PARIS
5. P. BEHRENS, BERLIN
6. R. DÖCKER, STUTTGART
7. W. GROPIUS, DESSAU
8. L. HILBERSEIMER, BERLIN
9. MIES VAN DER ROHE, BERLIN
10. H. POELZIG, BERLIN
11. A. RADING, BRESLAU
12. H. SCHAROUN, BRESLAU
13. A. G. SCHNECK, STUTTGART
14. B. TAUT, BERLIN
15. M. TAUT, BERLIN

ERSTELLT DURCH DIE STADT STUTTGART NACH DEN VORSCHLÄGEN DES DEUTSCHEN WERKBUNDES

WERKBUND AUSSTELLUNG

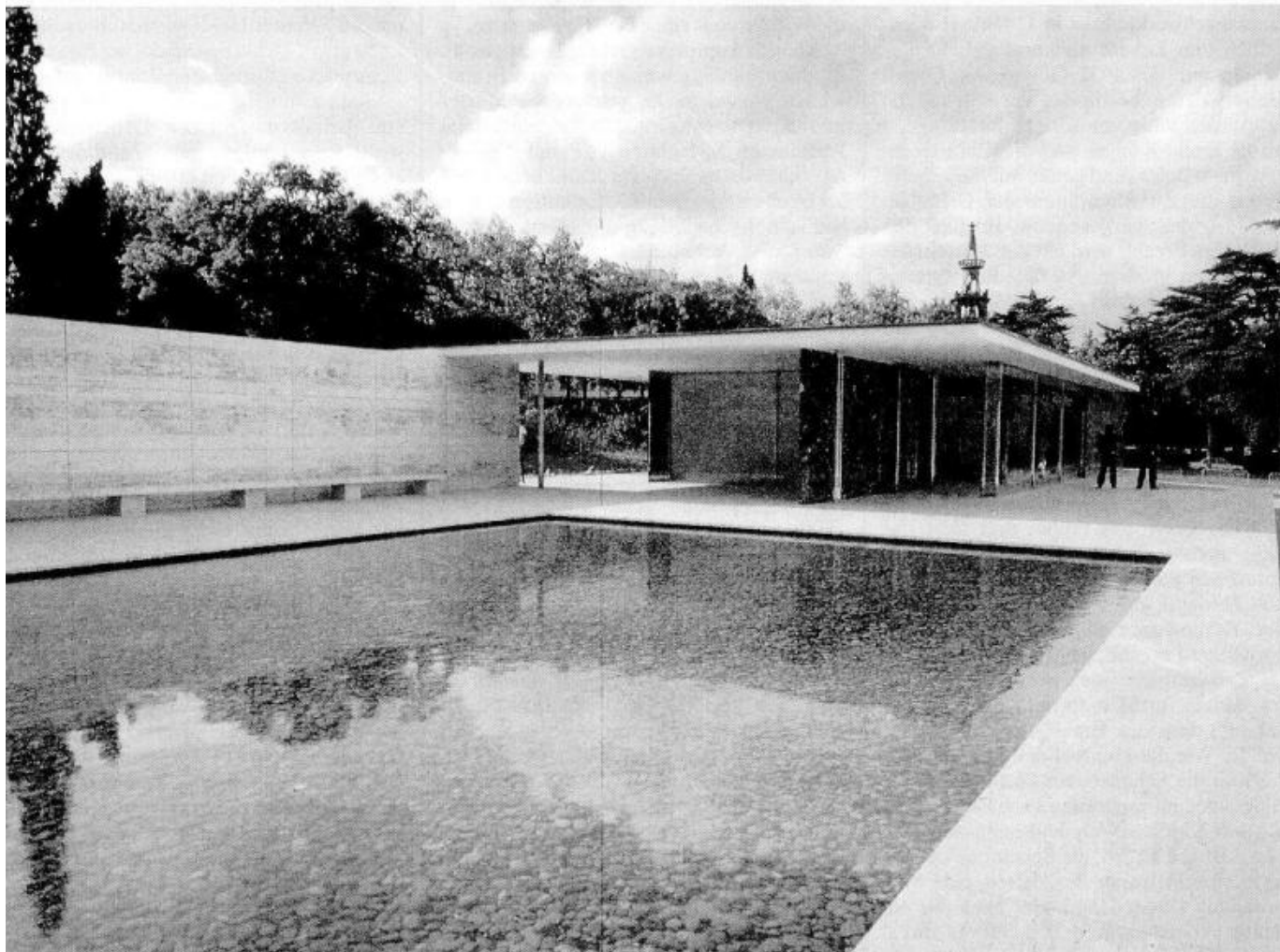
DIE WOHNUNG
JULI-SEPT. 1927 **STUTTGART**

Bauhaus

V FAZA 1930-1933.

Ludwig Mies van der Rohe
Škola arhitekture

Od imenovanja Ludviga Mies van der Rohe (Ludwig Mies van der Rohe) 1930. očekivalo se mnogo, da pomiri patrone Bauhauusa sa institutom, da nastavi reforme koje je uveo Mejer, i da uz pomoć svoje izuzetne umetničke harizme donese novu sliku Bauhauusa, naročito u arhitekturi.

Bauhaus

Novi sistem se sastojao iz upoznavanja tehnika građenja, nakon toga je sledilo proučavanje tipologije objekata i na kraju projektovanje i urbano planiranje, za koje je on rezervisao poslednja dva semestra. Kuće koje je on projektovao morale su da "funkcionišu" i da zadovolje oba aspekta projektovanja, tako je uspeo da stvori prostore neuporedivog kvaliteta u kojima se mogla osetiti prostorna sloboda. Misova arhitektura je bila veoma atraktivna za studente i u njihovi radovima se jasno mogu prepoznati njegove forme i modeli, neki od njih su mu ostali verni kroz ceo život.